

การเปรียบเทียบการบริหารและกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครกับพัทยา
The comparison of management and supervision between
Bangkok Metropolitan Administration (BMA) and The City of Pattaya

นายฐากร จิตตานรักษ์
 นิสิตปริญญาเอก สาขารัฐประศาสนศาสตร์
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การเขียนบทความฉบับนี้มีได้มุ่งเน้นไปที่การบริหารและกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครกับพัทยาที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ เพราะเห็นว่าเป็นองค์กรที่ใช้รูปแบบพิเศษจึงน่าสนใจไม่น้อยว่าในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐแต่สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างเป็นอิสระซึ่งแม้ว่าจะถูกควบคุมจากหน่วยงานกลางแต่ก็มีสิทธิ์พิเศษกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปเพราะเป็นแบบพิเศษซึ่งจะมีความเหมือน ได้แก่ สำนักงานใช้คำว่า ศาลาว่าการ กำกับดูแลโดยตรงจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และข้อแตกต่างกัน ได้แก่ ขนาดพื้นที่ของกรุงเทพมหานครจะใหญ่กว่าพัทยา ส่วนเมืองพัทยาสามารถจัดจ้างนักบริหารมืออาชีพมาบริหารองค์กรได้ และการกำกับดูแลของเมืองพัทยาจะต้องขึ้นกับรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยและยังจะต้องขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

คำสำคัญ: การเปรียบเทียบ, การบริหารและกำกับดูแล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

Abstracts

This article focuses on the management and supervision of Bangkok Metropolitan Administration (BMA) and The City of Pattaya. It indicates a special form of those local governments. Both local organizations use special formats that are interesting, as an agency of the state. Nonetheless, the local government can administrate freely in their regions even if there are exclusive rights over corporate governance. It is local's specialty, which will be used as offices, including City Hall, which is dominated by the Minister of the Interior. Moreover, there are some differences between BMA and Pattaya city in terms of size. Even though Bangkok is bigger than Pattaya, Pattaya can hire a professional management and organization. Additionally, oversight of the city will be up to both the Home Secretary and the Governor of Chonburi.

Keyword : Comparison, Management Oversight, Local Governments.

บทนำ

การบริหารและกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครกับพหุวิทยาในประเทศไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลำดับชั้นลงไป นอกจากนี้การกำกับดูแลด้านหลักกฎหมายปกครอง ยังเป็นการควบคุมที่กระทำโดยนิติบุคคล มหาชนต่อนิติบุคคลมหาชนที่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ส่วนใหญ่แล้วการกำกับดูแลจะใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำกับดูแลอาจมีได้ทั้งการกำกับดูแลเหนือตัวบุคคล เช่น สั่ง พักงานนายกเทศมนตรี การกำกับดูแลเหนือองค์กร สังคมสภา เป็นต้น กรณีการกำกับดูแลองค์กรมหาชน องค์กรมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งรัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะโดยมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือให้องค์กรมหาชนเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารประเภทที่สาม หรือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนอีกประเภทหนึ่งนั่นเอง กรณีการศึกษา ให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ รัฐมนตรีตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ ตัวอย่างเช่น กรณีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นต้น และกรณีการกำกับดูแลองค์กรมหาชน องค์กรมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งรัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำบริการสาธารณะโดยมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือให้องค์กรมหาชนเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารประเภทที่สาม หรือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนอีกประเภทหนึ่งนั่นเอง¹ การกำกับดูแลกิจการ ยังเป็นแนวคิดและกระบวนการหรือข้อพึงปฏิบัติขององค์กร ซึ่งไม่มีรูปแบบเดียวเป็นมาตรฐานตายตัว มักอิงอยู่กับสามัญสำนึกและดุลพินิจเป็นหลักใหญ่ โดยยึดหลัก สารระมีความสำคัญเหนือรูปแบบ²เกียรติศักดิ์ จีระเจียรนาถ

¹วิพล นาคพันธ์, การควบคุม การกำกับ การกำกับติดตาม การกำกับดูแลและการกำกับดูแลสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : http://www.secondary.obec.go.th/obec_scd/download/1/concept.htm [20 มกราคม 2559].

²นพพร เรืองสกุล, บริษัทภิบาล เรื่องที่นักลงทุนและกรรมการต้องรู้, (กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์รี่, 2545), หน้า 3.

Corporate Governance หรือการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบการบริหารงานและการดำเนินงานที่เป็นด้วยความเอื้ออาทรมองเห็นคุณ ค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ทั้งตนเองและสังคมแวดล้อมต่างๆ ได้ประโยชน์ดำรงอยู่อย่างผาสุก และมีคุณภาพ นอกจากนี้ แนวคิดการกำกับดูแลกิจการเป็นเรื่องสำคัญซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากจากสาธารณชน หน่วยงาน วั 3 ประการ ได้แก่

1) กำกับดูแล และผู้บริหารขององค์กร การกำกับดูแลกิจการจะทำให้กิจการมีระบบการบริหาร และการจัดการที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าแก่กิจการ ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

2) การกำกับดูแลกิจการเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ เจ้าของและผู้มีส่วนได้เสียอื่น การกำกับดูแลกิจการยังช่วยให้เกิดโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งเป็นกลไกในการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการ และการกำหนดวิธีที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น รวมถึงการสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานของกิจการ

3) การกำกับดูแลกิจการมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การกำกับ การติดตาม การควบคุม และการดูแล ผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ไปทำหน้าที่ทางการบริหาร เพื่อให้ทรัพยากรขององค์กรได้นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย อย่างคุ้มค่า ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม กล่าวโดยสรุป การกำกับดูแลกิจการช่วยสร้างมูลค่าของกิจการ³

ในปี พ.ศ. 2553 มีการดำเนินการที่สำคัญๆ ดังนี้ 1) กำหนดเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ มิติที่ 4 มิติ คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 2) ด้านผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) ด้านองค์กร และ (4) ด้านผู้ปฏิบัติงาน โดยการจัดเวทีปัญหาสัมมนาว่าที่ เรื่อง “แบ่งปันประสบการณ์การนำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีในส่วนราชการไปสู่การปฏิบัติ” และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดกิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติ เกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ในปี พ.ศ. 2554 กำหนดลักษณะการกำกับดูแลคล้ายๆกัน กล่าวได้ว่า การกำกับดูแลเป็นการควบคุมจากหน่วยงานระดับสูงซึ่งเกี่ยวกับกฎหมายที่จะต้องบังคับใช้ให้เกิดการปฏิบัติในลักษณะของการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพทุกระดับไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางรัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน องค์กรมหาชน และองค์กรอื่นๆ ที่รัฐบาลหรือคณะผู้บริหาร องค์กรอิสระต่างๆ เช่น ปปง. ปปส. กกต. สตง. เป็นต้น องค์กรเหล่านี้จะช่วยกันในการกำกับดูแลในการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งภาคนักวิชาการที่ต้องให้ความรู้เพิ่มเกี่ยวกับองค์ความรู้ใน

³ศิลปพร ศรีจันเพชร, วารสารบริหารธุรกิจ : หลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ, ปีที่ 35, ฉบับที่ 133, มกราคม-มีนาคม 2555, หน้า 1.

สิ่งที่เกี่ยวข้อง นอกจากแนวทางการกำกับดูแลที่สำนักงาน กพร.ก็จัดทำคู่มือเพื่อตรวจสอบระบบการทำงานดังกล่าวในทุกๆ ปี

การกำกับดูแลของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่ดีมีการปกครองรูปแบบพิเศษเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเหมือนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ แต่กระนั้น ภารกิจ และหน่วยงานที่จะต้องกำกับดูแลนั้นมากมายกว่าองค์กรอื่นๆ เพราะเขตการบริหารย่อยมีถึง มี 6 กลุ่ม 50 เขตซึ่งถือว่าใหญ่ที่สุดในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมีการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบัน คือ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ในการบริหารงานและกำกับดูแลในส่วนของสภาว่าราชการกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

การกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร ถือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะการกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร หรือเรียกว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในกรุงเทพมหานครและระหว่างกรุงเทพมหานครกับ ส่วนกลางมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การกำกับดูแลการกระทำของกรุงเทพมหานคร และ การกำกับดูแลองค์กรและบุคคล ดังนี้

1) การกำกับดูแลภายในกรุงเทพมหานคร เป็นการกำกับดูแลผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดมาตรการต่างๆ ดังนี้

1) การตั้งกระทู้ถาม เพื่อกำกับดูแลให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกระทำการใด ๆ ด้วยเหตุผลและอยู่ในกรอบของกฎหมาย กฎ หรือ ระเบียบข้อบังคับซึ่งออกภายใต้บังคับของกฎหมาย โดยให้สิทธิสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร

2) การเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อกำกับดูแลให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริง หรือ แสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร การเปิดอภิปรายทั่วไปกระทำได้โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งเป็นการเปิดอภิปรายโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ

3) การให้ความเห็นชอบ เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้สภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบในการตราข้อบัญญัติ เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการพาณิชย์ การคลัง การงบประมาณ การเงิน การทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุ โดยไม่ต้องใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังเช่นท้องถิ่นรูปแบบอื่น

4) การกำกับดูแลโดยองค์กรภายนอกกรุงเทพมหานคร เป็นการกำกับดูแลกรุงเทพมหานครโดยองค์กรส่วนกลาง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย คณะรัฐมนตรี และองค์กรส่วนกลางอื่น ๆ

เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้ใช้มาตรการกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร

ความสัมพันธ์ของกรุงเทพมหานครกับรัฐบาล จึงเป็นไปโดยตรงไม่ต้องมีส่วนภูมิภาค ทำการกำกับดูแลแทนเช่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งนี้ราชการบริหารส่วนกลางที่มีหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของกรุงเทพมหานคร คือ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร ดังนี้

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติ ราชการของกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าการปฏิบัติใดๆ ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรี หรือเป็นไปในทางที่จะทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เหมาะสมก็ได้

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งให้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่าได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง หรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานครหรือราชการโดยส่วนรวม หรือแก่การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน

(3) ในกรณีที่การดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครขัดแย้งกันจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอพร้อมด้วยเหตุผลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภากรุงเทพมหานครได้ในกรณีนี้ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่ประกาศยุบสภากรุงเทพมหานครภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอให้ทบทวนใหม่อีกครั้งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอข้อแรก ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะเห็นสมควรให้ยุบสภากรุงเทพมหานครตามข้อเสนอทบทวนหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้เสร็จใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอทบทวนดังกล่าว ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่สั่งให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะยื่นข้อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยุบสภากรุงเทพมหานครในเหตุการณ์เดียวกันอีกได้ ก็ต่อเมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนด 30 วัน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอทบทวนดังกล่าวข้างต้น

(4) นอกจากการสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครตามข้อเสนอของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครได้ เมื่อปรากฏว่าการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครขัดแย้งกัน หรือ

เป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้องจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการโดยส่วนรวม และการแก้ไขปัญหานั้นไม่อาจทำได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมวิธีอื่น นอกจากการยุบสภากรุงเทพมหานคร การยุบสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา 18 หรือ มาตรา 19 และการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอทบทวนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยพร้อมกับแสดงเหตุผล โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการที่กรุงเทพมหานครจะทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัท หรือถือหุ้นในบริษัท

(6) การมอบให้เอกชนกระทำกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนกรุงเทพมหานคร จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งการออกระเบียบกรุงเทพมหานคร กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เอกชนทำกิจการดังกล่าวด้วย

(7) การออกข้อกำหนดของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะออกข้อกำหนดได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(8) การออกข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้หรือผู้ได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(9) การหารายได้จากกาจำหน่ายพันธบัตร จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(10) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจที่จะออกระเบียบเกี่ยวกับเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้แก่กรุงเทพมหานคร

(11) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยราชการสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง เป็นผู้ตรวจสอบ การรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงินและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร⁴

แนวคิดการกำกับดูแลกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยจากประชาชนให้เข้ามาทำงาน 4 ปี เพื่อพัฒนาระบบ กลไกต่างๆให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนอกจากนี้รูปแบบการปกครองและการบริหารของกรุงเทพมหานครยังเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลกลางในขั้นนี้ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการบริหารของกรุงเทพมหานครโดยตรงซึ่งไม่เหมือนองค์กรบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นกำกับดูแลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล ดังนั้นกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองพิเศษที่มีความเป็นอิสระสูงในการบริหาร การพัฒนารวมทั้งด้าน

⁴ สถาบันดำรงราชานุภาพ, การตรวจสอบขององค์ภาคประชาชนในระบบการบริหารงานและกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่น, หน้า -35-37, (เอกสารเย็บเล่ม).

อื่นๆ ซึ่งแน่นอนว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการกำกับดูแลที่ดีและเป็นอิสระในการทำหน้าที่ องค์กรนั้นก็พัฒนาไปได้เร็วอย่างกรุงเทพมหานคร

การกำกับดูแลของเมืองพัทยา

การบริหารและการปกครองของเมืองพัทยาเป็นรูปแบบพิเศษซึ่งมีความคล้ายคลึงการปกครองของกรุงเทพมหานครที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่วนเมืองพัทยานั้นนอกจากจะขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทยแล้วยังจะต้องถูกกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีซึ่งจะมีความเหมือนกับการปกครองในรูปของเทศบาลทั่วไป ซึ่งการยกฐานะทางการบริหารจากสุขาภิบาลนาเกลือ มาจัดตั้งเป็นเมืองพัทยา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๑ กลายเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เมืองพัทยาในปัจจุบันจะเป็นที่รู้จักของชาวไทยและเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติที่หลั่งไหลมาสู่เมืองพัทยาเพราะความสวยงามทางธรรมชาติและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกของโลกในส่วนของการบริหารจะไม่มีแตกต่างจากรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ กล่าว คือ ผู้บริหารและคณะมาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ส่วนสภาเมืองพัทยาทำหน้าที่ในการตรวจสอบฝ่ายบริหาร จะเห็นได้เมืองพัทยากับกรุงเทพมหานครจะมีคล้ายอยู่มาก

เมืองพัทยาเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ต่อมาได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (2540) และให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ โดยมีลักษณะการปกครองเช่นเดียวกับการปกครองท้องถิ่นรูปเทศบาล ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542⁵ โดยสาระสำคัญในระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ซึ่งแม้ว่าเมืองพัทยามีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง แต่รัฐบาลยังคงต้องกำกับดูแลเมืองพัทยาโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับเมืองพัทยาดังนี้

- 1) การออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศต่าง ๆ รัฐบาลโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจ เช่น การออกระเบียบว่าด้วยเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา
- 2) การจัดตั้งเมืองพัทยาจะกระทำโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตเมืองพัทยาและการจัดตั้งสภการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
- 3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจยุบสภาเมืองพัทยาในกรณีตำแหน่งสมาชิกว่างลงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก หรือเพิ่มคํุครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

⁵ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542), หน้า 24-25.

4) การกำหนดเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของนายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษาต้องเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

5) กระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้กำหนดมาตรฐานกลางของเมืองพัทยาในการตราข้อบัญญัติเกี่ยวกับการคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุและระเบียบการจ่ายเงินสะสมและการตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินสะสม

6) การดำเนินการของเมืองพัทยาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดเมืองพัทยาและส่วนราชการอื่นหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่นายกเมืองพัทยากำหนดรายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร (โดยความเห็นชอบร่วมกับกระทรวงการคลัง และตราเป็นข้อบัญญัติแล้ว) เงินกู้ และตราเป็นข้อบัญญัติ แล้วเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ (โดยความเห็นชอบร่วมกับกระทรวงการคลัง)

7) การดำเนินการของเมืองพัทยาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน คือ การมอบให้บุคคลอื่นหรือเข้าร่วมกับบุคคลอื่นกระทำการกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นแทนเมืองพัทยา

นอกจากกำกับดูแลจากรัฐบาลกลางแล้วยังมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดกับเมืองพัทยาในเชิงปกครองอีกด้วย ดังนี้

ความสัมพันธ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดกับเมืองพัทยายู่ในรูปที่ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่กำกับดูแลให้เมืองพัทยาศึกษาปฏิบัติงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ร่างข้อบัญญัติใดที่สภาเมืองพัทยามีมติเห็นชอบ ให้ประธานสภาเมืองพัทยาส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

2) มีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้นายกเมืองพัทยาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยาได้

3) เป็นผู้ทำความเห็นเสนอรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาในบรรดาเรื่อง que เมืองพัทยาต้องเสนอไปยังรัฐมนตรีหรือกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งนายกเมืองพัทยาท้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

4) ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วน ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกเมืองพัทยา ในกรณีที่เห็นว่านายกเมืองพัทยาศึกษาปฏิบัติการในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่เมืองพัทยา หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ และได้ชี้แจงแนะนำหรือตักเตือนแล้ว แต่นายกเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตาม

5) มีอำนาจออกคำสั่งระงับการดำเนินกิจการของเมืองพัทยาในกรณีที่เกิดการนั้นดำเนินการนอกเขตเมืองพัทยาและกิจการนั้นมีลักษณะที่อาจนำมาซึ่งความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรืออาจกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น (ดูมาตรา 97)

6) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเมืองพัทยาหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม⁶

กล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของเมืองพัทยาจะไม่มี ความแตกต่างมากกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันของการปกครองก็ การได้มาซึ่งตัวผู้บริหารและคณะผู้บริหาร ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัฒนา นอกจากนี้ชื่อของศาลาว่าการเมืองพัทยาก็เป็นอย่างหนึ่งที่มีความเหมือนระหว่างเมืองพัทยากับกรุงเทพมหานคร และการว่าจ้างผู้บริหารมืออาชีพจากภาคเอกชนมาทำหน้าที่ในการบริหารก็ได้ ส่วนประเด็นอื่นๆยังหาความแตกต่างได้ยากเพราะพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแนวคิดและระบุไว้ค่อนข้างคล้ายกัน

ความเหมือนที่ความแตกต่างระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองพัทยา

กรุงเทพมหานครกับเมืองพัทยาดังกล่าวก็เป็นเขตการปกครองรูปแบบพิเศษซึ่งผู้เขียนตั้งคำถามว่าทำไมต้องแตกต่าง และทำไมต้องพิเศษ จึงขอสรุปไว้ดังนี้

1) ประเด็นการได้มาซึ่งผู้บริหารทั้งสองรูปแบบจะมาจากการเลือกตั้งซึ่งอาจจะแตกต่างกันจำนวน เพราะกรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงจะมีขนาดใหญ่กว่าหลายเท่าตัว นอกจากส่วนวิธีการได้มาซึ่งสภาว่าก็มีความเหมือนกันโดยผู้บริหารสมาชิกคัดเลือก

2) ประเด็นการบัญญัติตั้งชื่อ จะมีความเหมือนกันคือจะใช้คำว่า “ศาลาว่าการ” ทั้ง 2 รูปแบบ

3) รูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบกรุงเทพมหานครผู้บริหารไม่สามารถจ้างผู้บริหารมืออาชีพจากภายนอกได้ในขณะที่รูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบเมืองพัทยาสามารถที่จะว่าจ้างผู้บริหารมืออาชีพจากภายนอกได้

4) การบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร จะแบ่งออกเป็นหลายเขต แต่ละเขตจะเป็นอิสระแก่ตัวเองซึ่งเทียบเท่ากับเทศบาลทั่วไปในขณะที่การปกครองแบบพิเศษเมืองพัทยาเหมือนกับเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานครเท่านั้น

5) การกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครมาจากรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยโดยตรงในขณะที่การปกครองรูปแบบเมืองพัทยาจะต้องขึ้นกับรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยและยังจะต้องขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีอีกด้วย

⁶สถาบันดำรงราชานุภาพ, อ้างแล้ว, หน้า 37-39,

ปัญหา ทางออก และโอกาส สำหรับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของเขตการปกครองแบบพิเศษในจังหวัดอื่นๆ

แนวคิดเรื่องการปกครองรูปแบบพิเศษในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาค่อนข้างจะมีข่าวอยู่บ่อยไม่ว่าจะเป็น ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เขตอำเภอแม่สอด จังหวัดภูเก็ต หรือแม้กระทั่งเกาะสมุยก็ตามและอีกหลายพื้นที่ที่มีแนวโน้มที่จะขอยกตัวสู่การบริหารจัดการแบบการปกครองพิเศษซึ่งจากวิวัฒนาการการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของประเทศไทยทั้ง 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา และตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 แล้ว เห็นว่าการที่จะจัดตั้งท้องถิ่นใดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ สามารถจัดตั้งได้ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ควรพิจารณา ดังนี้

1) การมีความชัดเจนเป็นที่ประจักษ์ในสถานการณ์ที่จะทำให้ท้องถิ่นนั้นมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและมีปัญหาสลับซับซ้อน จนไม่อาจใช้การปกครองท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่มีอยู่ในปัจจุบันเข้าไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ประเด็นนี้น่าจะเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้สามารถจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของท้องถิ่นนั้นได้

2) ประชาชนไทยท้องถิ่นมีความต้องการอย่างแท้จริงที่จะจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในท้องถิ่นของตน และมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่อย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จะกำหนดขึ้นสำหรับท้องถิ่นนั้นเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยทั้ง 5รูปแบบมีโครงสร้างการบริหารเหมือนกันทุกรูปแบบ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 285 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ส่วนโครงสร้างการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 บัญญัติไว้ในมาตรา 284 และที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอยู่ในวรรคเก้าของมาตรานี้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ไม่มีบทบัญญัตินี้ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่อาจมีโครงสร้างการบริหารแตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ได้

3) การกำหนดรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่จำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ปัจจุบัน เรามีกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาเป็นแบบอย่างอยู่แล้ว ส่วนในต่างประเทศก็มีรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เยอรมันนี และฝรั่งเศส เป็นต้น เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้นๆ ได้

4) จะต้องสำรวจว่ามีสถิติข้อมูลอย่างชัดเจนหรือไม่ว่าท้องถิ่นนั้นมีลักษณะที่จะปกครองตนเองตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จะกำหนดขึ้นใหม่ได้เป็นอย่างดี เช่น มีจำนวนประชากร จำนวนพื้นที่มากพอสมควร มีรายได้พอเพียงที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมายที่กำหนดขึ้น⁷

จะเห็นได้ว่าเหตุผลที่ชัดเจนว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดีกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเดิมที่ค่อนข้างจะรวบอำนาจอยู่กับฝ่ายบริหารเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นที่สามารถจะเข้าไปเป็นผู้บริหารองค์ได้อย่างง่ายดายและต่อเนื่องอยู่เสมอๆ หากแม้ว่า การจัดตั้งรูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษนอกจากตัวบทกำหนดแล้วยังจะต้องอาศัยประชาชนที่ในท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นและนักวิชาการควรที่จะให้ความรู้ถึงข้อดีข้อเสียในแต่ละพื้นที่นั้นๆ เพราะหากไม่มีการศึกษาถึงผลกระทบดังกล่าวก็เชื่อแน่ว่า ถึงแม้ว่าจะมีเขตการปกครองแบบพิเศษเกิดขึ้นแต่บุคคลเก่า อำนาจเก่า วิธีการเก่าจะกลับมาสู่ภายใต้ชื่อใหม่เสมอ

บทสรุปวิเคราะห์

การบริหารและกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครกับพัทยาที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษในฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐแต่สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างเป็นอิสระซึ่งแม้ว่าจะถูกควบคุมจากหน่วยงานกลางแต่ก็มีสิทธิ์พิเศษกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปเพราะเป็นแบบพิเศษซึ่งจะมีความเหมือน ประเด็นการได้มาซึ่งผู้บริหารทั้งสองรูปแบบจะมาจากการเลือกตั้งซึ่งอาจจะแตกต่างกันจำนวนเพราะกรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงจะมีขนาดใหญ่กว่าหลายเท่าตัว ประเด็นการบัญญัติตั้งชื่อ จะมีความเหมือนกันคือจะใช้คำว่า “ศาลาว่าการ” ทั้ง 2 รูปแบบ กรุงเทพมหานครผู้บริหารไม่สามารถจ้างผู้บริหารมืออาชีพจากภายนอกได้แต่เมืองพัทยาสามารถที่จะจ้างผู้บริหารมืออาชีพจากภายนอกได้ การบริหารจัดการของกรุงเทพมหานครแต่ละเขตจะเป็นอิสระแก่ตัวเอง การกำกับดูแลของกรุงเทพมหานครมาจากรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยโดยตรงในขณะที่การปกครองรูปแบบเมืองพัทยาจะต้องขึ้นกับรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยและยังจะต้องขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

⁷จิริวุฒิ ประเสริฐสุข, มุมมองการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : http://mpa-phuket.blogspot.com/2011/02/3_8352.html [20 มกราคม 2559].

เอกสารอ้างอิง

- จิรวุฒิ ประเสริฐสุข. มุมมองการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : http://mpa-phuket.blogspot.com/2011/02/3_8352.html [20 มกราคม 2559].
- นวพร เรืองสกุล. บรรษัทภิบาล เรื่องที่นักลงทุนและกรรมการต้องรู้. กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์คีย์, 2545.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542
- วิพล นาคพันธ์. การควบคุม การกำกับ การกำกับติดตาม การกำกับดูแลและการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล : http://www.secondary.obec.go.th/obec_scd/download/1 / concept.htm [20 มกราคม 2559].
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. วารสารบริหารธุรกิจ : หลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ. ปีที่ 35. ฉบับที่ 133. มกราคม-มีนาคม 2555.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. การตรวจสอบขององค์ภาคประชาชนในระบบการบริหารงานและกิจกรรมสาธารณะของท้องถิ่น. (เอกสารเย็บเล่ม).